

Wg rozdzielnika

Zespół Ochrony Lasu w Opolu realizując postanowienia Instrukcji Ochrony Lasu (→ § 93, p.8) przedkłada informację podsumowującą wyniki cięć sanitarnych zrealizowanych w nadleśnictwach RDLP w Katowicach w roku 2018 wraz z oceną sytuacji zdrowotno-sanitarnej drzewostanów, nasilenia występowania owadzych szkodników wtórnych oraz prognozą rozmiaru cięć sanitarnych na rok 2019.

I. Cięcia sanitarne

1. W roku 2018 rozmiar oddziaływania ważniejszych środowiskowych czynników abiotycznych i biotycznych w obszarze RDLP Katowice mających wpływ na osłabienie drzewostanów i w następstwie predestynujących drzewa do zasiedleń przez owadzie szkodniki wtórne, wg zarejestrowanych przez nadleśnictwa (→ w *Formularzu nr 4 IOL*) powierzchni uszkodzeń, obejmował areal **49,6 tys. ha** lasu (→ *Tabela 1*).

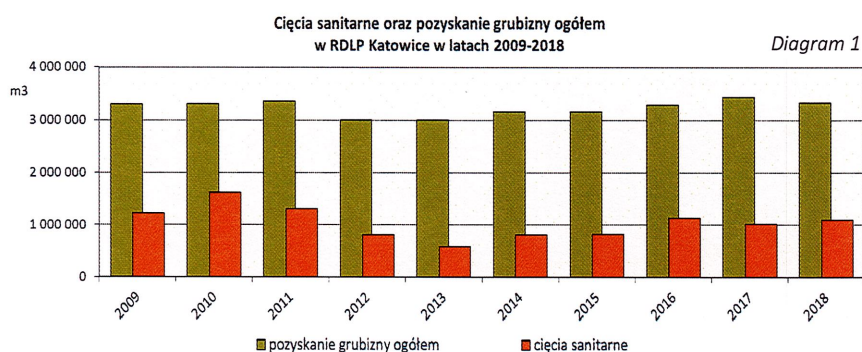
Tabela 1. Oddziaływanie głównych czynników wpływających na osłabienie drzewostanów RDLP Katowice w 2018 roku
/+ porównawczo stan ubiegłoroczny i z 2016 r./

Rodzaj czynnika szkodliwego		2018	2017	2016
abiotyczne	susza i obniżenia poziomu wód	14 615	10 849	15 870
	imisje zanieczyszczeń	1 563	928	1 712
	podtopienia i zalania	918	144	2 760
	wiatr (→ <i>wiatrołomy</i>)	45	1 610	5 085
	więdnienie i zamieranie	0.4	2.1	3.3
	zmrożenia, zwarzenia	-	114	8.4
	śnieg (→ <i>śniegołomy</i>)	-	47	298
	grad (→ <i>gradobicie</i>)	-	-	1.5
biotyczne	opieńkowa zgnilizna korzeni	24 193	28 582	31 529
	jemiota	7 567	-	-
	huba korzeni	430	673	1 050
	zamieranie jesionu	194	992	143
	zamieranie brzozy	64	18	262
	zamieranie innych gat. drzew	4.2	55	-
	zamieranie dębu	3.4	7.9	9.3
	zamieranie olszy	1.4	1.4	1.5
	zgorzel kory, pomór topoli	-	40	9.8
Razem		49 598	44 063	58 743

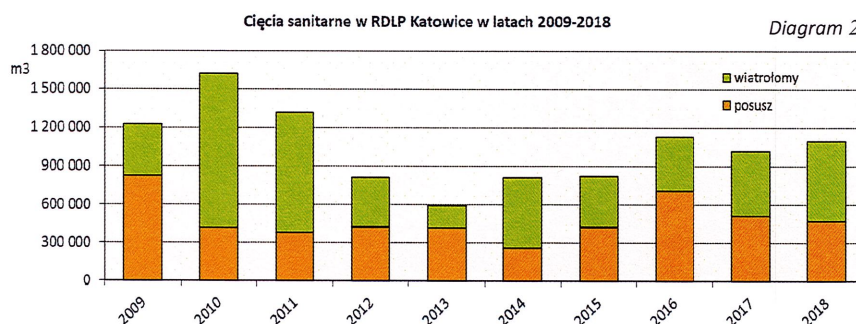
2. **Czynnikiem abiotycznym** o największej zarejestrowanej wielkości powierzchni negatywnego oddziaływania na las w 2018 r. na obszarze → 14,6 tys. ha, była **susza i obniżenie poziomu wód** → jako skutek warunków ubiegłorocznej aury, okresowego deficytu opadów, upałów lata i jesieni, a także trwale negatywnego oddziaływania kopalnianych lejów depresyjnych występujących na terenach Nadleśnictw: Olkusz, Chrzanów, Rudy Raciborskie, Strzelce Opolskie. Z ekstremalną suszą lata 2015 roku na terenie Opolszczyzny i jej konsekwencjami wiązać należy utrzymujący się przez kolejne w lata (→ 2016, 2017) i nadal w roku 2018 proces wzmożonego wydzielania posuszu sosnowego na terenie części nadleśnictw opolskich – i co ważne proces ten w roku ubiegłym wcale nie uległ wyhamowaniu, przeciwnie nasilił się. Największe areaty osłabionych suszą sośnin, jak i wielkości wydzielonego oraz usuniętego posuszu sosnowego już od jesieni 2015 roku rejestrowały i nadal rejestrują Nadleśnictwa: Opole, Prószków, Strzelce Opolskie, Kup, Brzeg, Tułowice, Namysłów, Turawa. W tych to 8. nadleśnictwach rozmiar cięć posuszowych sosny stanowi 80% miąższości wyrobionego w 2018 roku w RDLP Katowice posuszu sosnowego.
- Kolejny abiotyczny czynnik szkodotwórczy wg odnotowanego w ub. roku rozmiaru powierzchniowego negatywnego oddziaływania na las i z powodowaniem uszkodzeń drzewostanów to **imisie przemysłowe** → zarejestrowane przez Nadleśnictwo Świerklaniec na obszarze 1,6 tys. ha.
- Dalej, wg danych *Formularza nr 4*, są to **podtopienia i zalania** → 918 ha, przy czym należy dodać, że wykazana w formularzu powierzchnia nie jest pełnym, rzeczywistym arealem występowania na terenie RDLP Katowice tego rodzaju szkód; nie obejmuje bowiem zawodnień powierzchni lasu powstałych wskutek prowadzonej pod obszarami leśnymi działalności górniczej węgla kamiennego w Nadleśnictwach: Andrychów, Chrzanów, Katowice. Wg danych wykazywanych przez te 3. nadleśnictwa (→ w sprawozdaniu GUS L-01) powierzchnia występowania szkód górniczych o charakterze zawodnień terenu leśnego wynosi łącznie 1 158 ha. Zatem w 2018 r. problem podtopień, zalań i trwałych zawodnień drzewostanów dotyczył ogółem obszaru 2,1 tys. ha.
- Uszkodzenia od **wiatru**, na ogół zwyczajowo zawsze istotne i rejestrowane na znaczących powierzchniach, w roku 2018 r. zostały odnotowane na wyjątkowo niewielkim areale lasu → 45 ha.
3. Spośród zarejestrowanych w ub. r. **czynników biotycznych** najistotniejszy wpływ na obniżenie zdrowotności drzew i zwiększenie podatności na wydzielanie posuszu, zwłaszcza posuszu świerkowego w nadleśnictwach beskidzkich oraz w Nadleśnictwie Prudnik miała **choroba opieńkowa** (→ 29,2 tys. ha) oraz **huba korzeni** (→ 0,4 tys. ha).
- Zdiagnozowany w ub. roku problem **jemioli** → jako istotnego biotycznego czynnika predyspozycyjnego i współuczestniczącego w procesie nasilonego wydzielania posuszu sosnowego oraz notowanego coraz to bardziej wzmożonego występowania tego półpaszożyta w osłabionych suszą drzewostanów sosnowych Opolszczyzny, w wyniku przeprowadzonej (→ po raz pierwszy) w roku 2018 inwentaryzacji został zidentyfikowany na obszarze 7 567 ha.
- Dalej spośród z czynników biotycznych powodujących uszkodzenia drzewostanów, zarejestrowanych w roku ubiegłym, były to chorobowe zamierania drzew gatunków liściastych → głównie jesionu, brzozy, jaworu, dębu, olszy (→ 267 ha).

4. Finalnie, w następstwie całości zjawisk szkodliwych jakie na obszarze i w drzewostanach RDLP Katowice wystąpiły w roku ubiegłym oraz koniecznego reagowania na ich skutki poprzez wykonywanie **wymuszonych cięć sanitarnych**, potrzeby pozyskania wiatro- i śniegołomów oraz posuszu **w roku 2018** wyniosły łącznie **1 096,1 tys. m³**. W tym rozmiarze cięcia te stanowią wciąż bardzo znaczący udział w pozyskaniu grubizny ogółem (→ 33%). Jest to i nieco więcej jak w roku poprzednim (→ w 2017 r. → 1 019,3 tys. m³; udział → 30%). W głównej mierze zaważyło o tym zwiększenie wielkości usuwanych w 2018 roku złomów i wywrotów z porządkowania powierzchni pohuraganowych z roku

poprzedniego (→ z lipca 2017 → Rudy i z grudnia 2017 → Beskidy). Zestawienie wielkości cięć sanitarnych oraz pozyskania grubizny w RDLP Katowice w latach 2009-2018 ilustruje *Diagram 1*.

5. Racje podejmowania wymuszonych cięć sanitarnych w roku 2018 w przeważającej mierze determinowane były szkodami atmosferycznymi i powstającymi wiatrołomami oraz śniegołomami → 57% (624,7 tys. m³); przyczyny zdrowotnościowe i wydzielający się posusz zadecydowały o wycięciu miąższości 471,4 tys. m³ → 43% ogółu cięć sanitarnych. Zestawienie rocznych rozmiarów cięć sanitarnych w RDLP Katowice w okresie ostatnich 10. lat, z podziałem na posusz i wiatrołomy ilustruje *Diagram 2*.

6. *Tabele 2 i 3* (→ w załączeniu) zestawiają nadleśnictwa RDLP Katowice w uszeregowaniu wg zmniejszających się rozmiarów wykonanych cięć sanitarnych, miąższości usuniętego posuszu, miąższości wyrobionych wywrotów i złomów oraz miąższości usuniętego posuszu sosnowego, posuszu świerkowego oraz posuszu liściastego w 2018 roku. Komentarz do tabel → pkt. 7-10.
7. W ub. roku na terenie RDLP Katowice nie doszło do powstania jednorazowo poważniejszych szkód atmosferycznych w drzewostanach. Niemniej na skutek dość często powtarzających się silniejszych podmuchów wiatru, tak w górach jak i na nizinach, szkody wiatrołomowe powstawały permanentnie determinując tym samym w wielu nadleśnictwach konieczność podejmowania cięć sanitarnych w zwiększonych rozmiarach. Usuwane wiosną 2018 roku znaczne miąższości złomów i wywrotów pozostawały jeszcze skutkiem wystąpienia gwałtownych wiatrów z jesieni roku poprzedniego (→ huragan Xawery, orkan Grzegorz), wiatru halnego z grudnia w Beskidach, a także huraganowej trąby powietrznej z lipca 2017 w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie. Stąd też w 2018 roku złomy i wywroty w zwiększonej wielkości > 10 tys. m³ usuwało aż 21 nadleśnictw RDLP Katowice: Rudy Raciborskie, Ujsoły, Ustroń, Lubliniec, Prudnik, Wiśła,

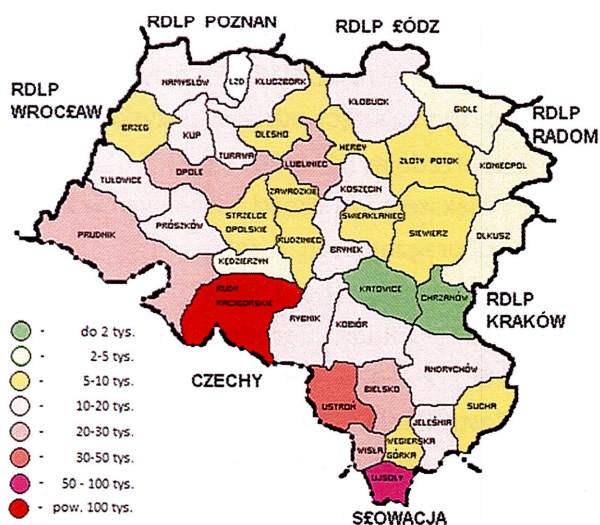
Bielsko, Opole, Andrychów, Kluczbork, Jeleśnia, Brynek, Prószków, Namysłów, Turawa, Kobiór, Kup, Kłobuck, Tułowice, Koszęcin, Rybnik. Największy rozmiar cięć powiatrolomowych wykonali Nadleśnictwa: Rudy Raciborskie → 118,1 tys. m³ oraz Ujsoty (→ 86,1 tys. m³) (→ *Tabela 2, mapka*).

8. Posusz w większych miąższościach (→ > 10 tys. m³) usuwały nadleśnictwa mające jeszcze znaczne zasoby świerka, tj. gatunku będącego najstabszym zdrowotnie składnikiem drzewostanowym lasu. Były to 4. nadleśnictwa beskidzkie: Ujsoty, Wiśła, Ustroń, Jeleśnia oraz wschodnio-sudeckie Nadleśnictwo Prudnik. W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 roku wszystkie 8. nadleśnictw beskidzkich jak i Prudnik korzystnie odnotowują pomniejszenie potrzeb cięć posuszowych świerka. Największe rozmiary usuniętego w 2018 roku posuszu świerkowego zrealizowały Nadleśnictwa: Ujsoty → 90,2 tys. m³ oraz Wiśła → 35,3 tys. m³. W przypadku sosny, w obszarach najsilniej dotkniętych skutkami katastrofalnej suszy z roku 2015 (→ Opolszczyzna), w związku z usuwaniem tam w ub. roku nadal intensywnie wydzielających się drzew posuszowych, większe miąższości posuszu sosnowego (→ > 10 tys. m³) wyrobiły Nadleśnictwa: Opole, Prószków, Strzelce Opolskie, Kup, Brzeg (→ *Tabela 3, mapka*). W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 roku niekorzystnie następuje zwiększenie potrzeb cięć posuszowych sosny.

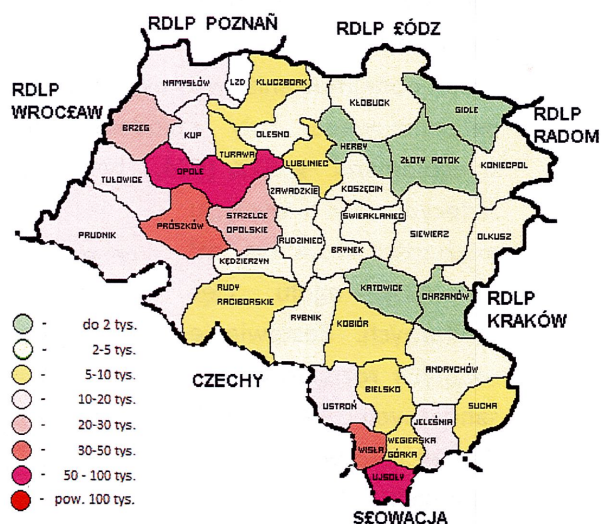
W roku 2018 odnotowuje się także dalsze powiększanie potrzeb cięć posuszowych gat. liściastych (→ w stosunku do lat poprzednich: 2017, 2016). Posusz liściasty był usuwany w ilościach zwiększonych podobnie jak i w roku poprzednim zasadniczo za sprawą znacznego wzmożenia potrzeb wyróbki silniej wydzielającego się posuszu brzoźowego, dębowego i jesionowego. Większe miąższości posuszu liściastego (→ > 4 tys. m³) wyrobiły Nadleśnictwa: Brzeg, Tułowice, Opole, Strzelce Opolskie (→ *Tabela 3*).

9. W ilości usuniętego posuszu nadal przeważa świerk, choć udział sosny bardzo wyraźnie i znacząco powiększa się od roku 2016. Udział posuszu świerkowego w całej miąższości usuniętych w ub. roku drzew posuszowych wynosi 44%, sosnowego → 42%. Udział posuszu z gat. liściastych → 12% (→ *Tabela 3*). Usuwany posusz liściasty to głównie brzoza → 17,2 tys. m³, dąb → 13,9 tys. m³ oraz jesion → 13,5 tys. m³.
10. W porównaniu do roku poprzedniego rozmiar potrzeb cięć posuszowych w grupie gat. iglastych w RDLP Katowice w 2018 roku → za sprawą dość znacznego zmniejszenia rozmiaru cięć

Usuwanie złomów i wywrotów
w nadleśnictwach RDLP Katowice w 2018 r. (m³)

Usuwanie posuszu w nadleśnictwach RDLP Katowice w 2018 r. (m³)

posuszowych świerka - ulega pomniejszeniu (→ z 462,5 tys. m³ w 2017 r. do 414,0 tys. m³ w 2018 r.). Z kolei ubiegłoroczne potrzeby cięć posuszowych gat. liściastych były większe (→ z 51,7 tys. m³ w 2017 r. do 57,4 tys. m³ w 2018 r.).

11. Ocena zdrowotności poszczególnych gatunków lasotwórczych drzew definiowana miarą udziału (→ %) usuniętego posuszu tegoż gatunku w całej miąższości pozyskanej grubizny danego gatunku pokazuje, że wg stanu ubiegłego roku gatunkiem zdrowotnie najstabszym pozostaje świerk (→ 47%) oraz jesion (→ 36%), a także sosna (→ 11%). W dalszej kolejności słabszymi wskaźnikami zdrowotności charakteryzowały się dąb, brzoza, jodła oraz modrzew. Zdrowotność olszy można by określić jako dobrą; gatunkiem najstabilniejszym, najsilniejszym zdrowotnie, jest buk (→ *Tabela 4*).

Tabela 4. Udział posuszu w pozyskaniu grubizny ogółem w RDLP Katowice w 2018 r. wg gatunków

Lp	Gatunek drzewa	Udział posuszu w pozyskaniu grubizny ogółem (%)	Miąższość usuniętego posuszu (m ³)
1	świerk	46.7%	207 151
2	jesion	35.8%	13 524
3	sosna	10.5%	199 733
4	dąb	7.4%	13 940
5	brzoza	6.9%	17 157
6	jodła	5.7%	2 278
7	modrzew	5.6%	4 057
8	olsza	2.9%	2 319
9	buk	1.3%	2 408

II. Szkodniki wtórne

12. Dokonując próby zwymiarowania oraz oceny stopnia presji szkodników wtórnych w drzewostanach terenu RDLP Katowice, polegając w tej mierze na wynikach diagnozowanego podczas odbioru surowca drzewnego ew. opanowania posuszu, złomów i wywrotów przez owady (→ przypisywanie odbieranym sztukom cech PZ, PO, WiZZ, WiZO) i dalej rejestrowania miąższości tych drzew poprzez SILP w *Formularzu nr 17*), to wg takiej diagnozy i miary stopień opanowania drzew posuszowych oraz wiatrołomów przez owady kambio-ksylofagiczne pozostaje największy dla świerka (→ 58%), najmniejszy dla buka (→ 3%) (→ *Tabela 5*).

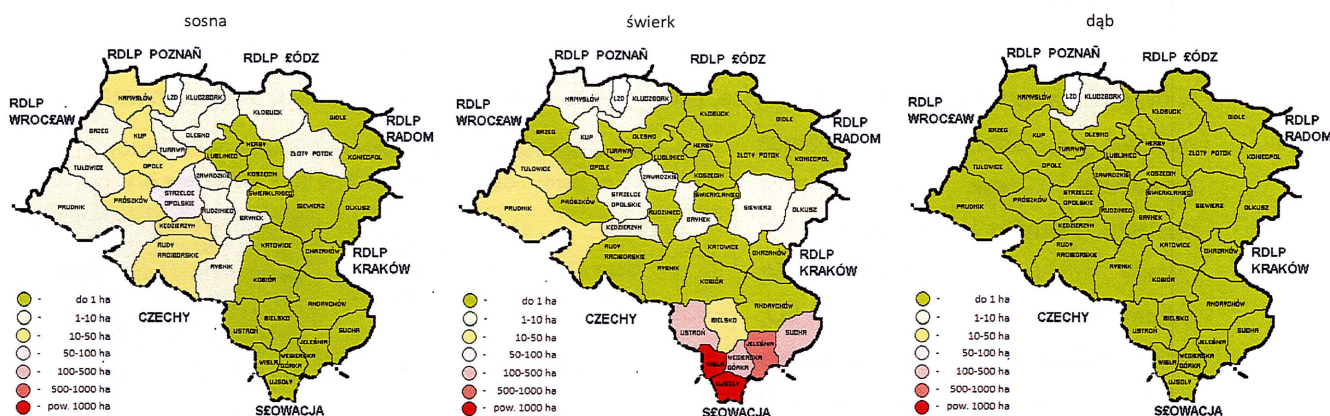
Tabela 5. Udział posuszu (PZ i PO) oraz wiatrołomów (WiZZ i WiZO) w ogólnej miąższości cięć sanitarnych (CS) w RDLP Katowice w 2018 r.

Lp	Gatunek drzewa	Udział (łącznie) PZ, PO, WiZZ, WiZO, w miąższości CS (%)	Miąższość usuniętego posuszu (PZ i PO) i wiatrołomów (WiZZ, WiZO) (m ³)	
			2018	2017
1	świerk	58,4%	215 961 ↘	251 695
2	jesion	16,2%	3 842 ↘	5 868
3	sosna	13,8%	65 687 ↗	52 961
4	dąb	9,3%	4 253 ↗	3 333
5	modrzew	10,7%	3 660 ↗	1 933
6	jodła	4,6%	760 ↘	870
7	brzoza	6,0%	4 021 ↗	2 553
8	olsza	6,4%	605 ↗	297
9	buk	2,7%	720 ↗	594

Tabela zestawia uśrednione wielkości stopnia zasiedlenia posuszu, złomów i wywrotów przez owady kambio- i ksylofagiczne z terenu wszystkich 38. nadleśnictw RDLP Katowice. Znaczniejszy poziom rejestrowanych zasiedleń owadów kambio-ksylofagicznych na wyrabianym posuszu i wiatrołomach, poza świerkiem, dotyczy również jesionu (→ 16%), sosny (→ 14%), także modrzewia (→ 11%) oraz dębu (→ 9%). W porównaniu do roku poprzedniego, dla sosny, dębu, brzozy, modrzewia, olszy oraz buka nastąpiło zwiększenie rozmiaru wyróbki posuszu z żerowiskami owadów kambio- i ksylofagicznych; w przypadku świerka, jesionu oraz jodły w roku ubiegłym usuwane miąższości posuszu z cechami opanowania drzew przez szkodniki wtórne były mniejsze jak przed rokiem.

13. *Tabela 6* (→ w załączeniu) zestawia nadleśnictwa RDLP Katowice w uszeregowaniu wg zmniejszających się miąższości wyrobionego w roku 2018 posuszu, wywrotów oraz złomów sosnowych i świerkowych o cechach zasiedlenia bądź opuszczenia przez szkodniki wtórne oraz udział tych miąższości w rozmiarach wykonanych cięć sanitarnych ogółem. Największe miąższości usuniętego drewna zasiedlonego/opuszczonego przez kambiofagi (→ ponad 5 tys. m³) wystąpiły: w sośnie → w Nadleśnictwach: Opole, Strzelce Op., Kobiór; w świerku → w Nadleśnictwach: Ujsoły, Wisła, Ustroń, Jeleśnia, Prudnik. Taki stan rzeczy, w przypadku sosny, pozostaje w związku z usuwaniem wciąż silnie wydzielających się drzew posuszowych w obszarach dotkniętych skutkami suszy z 2015 r. (→ Opolszczyzna), w tym drzew wydzielonych z udziałem szkodników wtórnych; w przypadku świerka → w nadleśnictwach beskidzkich oraz w Nadleśnictwie Prudnik, w związku z usuwaniem tam sporych ilości posuszu kornikowego.
14. Uzupełniającą i też bardziej szczegółową ocenę nasilenia występowania/presji szkodników wtórnych dla drzewostanów sosnowych, świerkowych i dębowych umożliwiają raporty SILP dot. wskaźnika NPC. Zilustrowanie stopnia nasilenia występowania posuszu czynnego, a zatem i w jakiejś mierze także skali problemu szkodników wtórnych w nadleśnictwach RDLP Katowice w 2018 roku przedstawiono na poniższych mapkach.

Nadleśnictwa RDLP Katowice wg powierzchni drzewostanów o wskaźniku NPC w klasach: ≥ II st. (so, db) i ≥ III st. (św) w 2018 roku

15. Ważniejsze wnioski na podstawie wskaźnika NPC (→ wg raportu SILP) :

➤ drzewostany sosnowe:

łączna powierzchnia drzewostanów sosnowych (→ w wieku pow. 20 lat), w których rejestrowano w ub. roku wydzielanie posuszu i jego wyróbkę w nasileniu pow. II stopnia NPC, wynosi → 274 ha. To poziom < 0,1% ogólnego areału drzewostanów sosnowych w wieku pow. 20 lat terenu RDLP w Katowicach. W świetle tej charakterystyki problem nasilonego wydzielania i usuwania posuszu sosnowego oraz szkodników wtórnych sosny w skali rdLP uznać należałoby za niewielki. Warto przy tym zauważyć, że w 2018 roku problem ten (→ wg miary NPC), dotyczył znacząco dość mniejszego areału drzewostanów sosnowych jak w roku poprzednim (→ 918 ha). Wyższe wskaźniki NPC, na większych powierzchniach drzewostanów (→ > 50 ha) w 2018 roku odnotowuje nadleśnictwo Strzelce Opolskie (→ mapka).

➤ drzewostany świerkowe:

łączna powierzchnia drzewostanów świerkowych (→ w wieku pow. 20 lat), w których raport SILP za ub. rok pokazuje wydzielanie posuszu i jego wyróbkę w nasileniu od III stopnia NPC, wynosi 5 197 ha, i jest to więcej jak w roku poprzednim (→ 4 344 ha). Wskaźnik udziału

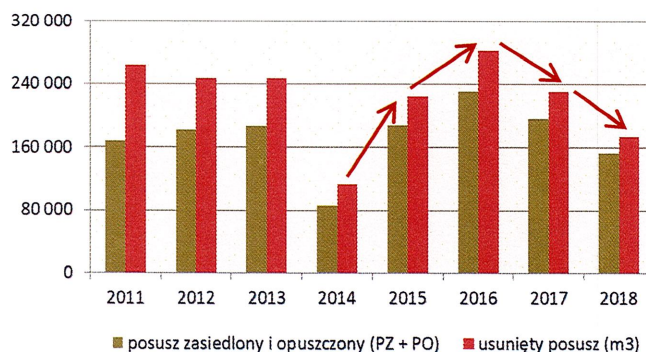
powierzchni drzewostanów świerkowych o NPC $\geq$ III st. w 2018 roku w relacji do ogólnego arealu drzewostanów świerkowych terenu RDLP w Katowicach w wieku pow. 20 lat pozostaje wciąż znaczący $\rightarrow$ 17%. Wyższe wskaźniki NPC na większych powierzchniach drzewostanów ($\rightarrow > 100$ ha) w ub. roku odnotowują nadleśnictwa o znacznie większych arealach drzewostanów świerkowych, tj.: Ujsoły, Wiśła, Jeleśnia, Ustroń, Sucha, Węgierska Górka ($\rightarrow$ mapka);

➤ drzewostany dębowe:

łączna powierzchnia drzewostanów dębowych ($\rightarrow$ w wieku pow. 20 lat), w których rejestrowano w ub. roku wydzielanie posuszu i jego wyróbkę w nasileniu pow. II stopnia NPC, wynosi 4,6 ha. W skali RDLP Katowice to poziom = 0,01% ogólnego arealu drzewostanów dębowych w wieku pow. 20 lat. Wielkość tej proporcji pokazuje, że problem nasilonego wydzielania/usuwania posuszu dębowego z udziałem szkodników wtórnych dębu w 2018 roku pozostawał b. marginalny ($\rightarrow$ mapka).

16. Zestawienie wykazanych przez nadleśnictwa RDLP Katowice w 2018 roku w *Formularzu nr 3* ($\rightarrow$ *Kwestionariusz występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady, ssaki, ptaki i wykonanych zabiegów ochronnych*) wielkości powierzchni występowania uszkodzeń powodowanych przez szkodniki wtórne, wg tej miary szereguje istotność ich znaczenia w obszarze rdLP wg następującej kolejności $\rightarrow$ kornik drukarz wraz z współwystępującym z nim na ogół zawsze rytownikiem pospolitym $\rightarrow$ 11 108 ha (w ub. r. $\rightarrow$ 13 493 ha), dalej są to: smolik znaczony $\rightarrow$ 228 ha (w ub. r. $\rightarrow$ 215 ha), cetyńce $\rightarrow$ 117 ha (w ub. r. $\rightarrow$ 29 ha), przyptaszczek granatek $\rightarrow$ 45 ha (w ub. r. $\rightarrow$ 83 ha), kornik ostrozębny $\rightarrow$ 17 ha (w ub. r. $\rightarrow$ 6 ha), jeśniak czarny $\rightarrow$ 2 ha, opiętki $\rightarrow$ 1 ha i kornik modrzewiowiec $\rightarrow$ 1 ha. Uwagę zwraca wyraźne powiększenie w ub. roku arealu drzewostanów sosnowych z zarejestrowanym występowaniem/uszkodzeniami powodowanymi przez cetyńce oraz kornika ostrozębnego i współuczestnictwo tego kornika w wydzielaniu posuszu sosnowego w osłabionych suszą drzewostanach Opolszczyzny było już latem i jesienią ub. roku wyraźnie zauważalne. Ten stan rzeczy, w świetle sytuacji jaka miała i ma wciąż miejsce z kornikiem ostrozębnym we wschodnich rejonach kraju, wskazuje, że gatunek tego kambiofaga sosny przypuszczalnie stanie się w br. b. istotnym czynnikiem biotycznym współuczestniczącym czy też i dynamizującym wydzielanie posuszu sosnowego na Opolszczyźnie.

17. W odniesieniu do Beskidów, w globalnej diagnozie stanu zagrożenia beskidzkich drzewostanów świerkowych przez korniki, kierując się w tej ocenie miąższością wyrabianego posuszu świerkowego, w tym posuszu z żerowiskami korników świerka ($\rightarrow$ diagram), to dane te pokazują, że w świerczynach Beskidów w ub. roku następuje korzystnie dalszy postęp zanotowanego już w roku poprzednim załamania się tej wzrostowej tendencji poziomu presji szkodników wtórnych, która to b. wyraźnie zaznaczyła się w latach 2015-2016 po i w efekcie suszy lata i jesieni 2015. Taki stan rzeczy stanowić może zasadną przesłanką do tego, aby w roku bieżącym prognozować/oczekiwać raczej nie powiększania się stopnia zagrożenia drzewostanów świerkowych przez zespół kornika drukarza/rytownika

pospolitego, a w rezultacie dość zbliżonego lub też nawet i zmniejszonego poziomu potrzeb cięć posuszowych świerka w Beskidach.

III. Prognoza rozmiaru cięć sanitarnych w 2019 roku

18. Prognoza rozmiaru potrzeb cięć sanitarnych na rok 2019, symulowana w oparciu o analizę podstawowych czynników określających poziom wielkości tych cięć, tj.:

- 1) w oparciu o przebieg sytuacji zdrowotno-sanitarnej świerczyny w roku ubiegłym w obszarze Beskidów i Gór Opawskich, tj. tam, gdzie zasoby świerka są znaczące, zakładając przy tym:
 - występowanie wielkości potrzeb cięć posuszowych świerka w Beskidach na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, z dość prawdopodobną tendencją jego pomniejszenia; tj. łącznie w 8. nadleśnictwach beskidzkich w rozmiarze ok. → **171 tys. m³**;
 - występowanie potrzeb cięć posuszowych w Nadleśnictwie Prudnik na poziomie ok. $\frac{2}{3}$ zrealizowanego rozmiaru ubiegłorocznego; tj. w rozmiarze ok. → **6 tys. m³**;
- 2) uwzględnieniu prognozowanego rozmiaru potrzeb cięć posuszu świerkowego w pozostałych nadleśnictwach (poza nadleśnictwami beskidzkimi i N. Prudnik) na poziomie ubiegłorocznym, tj. w rozmiarze ok. → **23 tys. m³**;
- 3) *określeniu, w związku z powyższymi założeniami, miąższości łącznej **posuszu świerkowego** do usunięcia w 2019 roku na **200 tys. m³** (→ jest to mniej o ok. 140 tys. m³ jak średnioroczny rozmiar usuwanego posuszu świerkowego w okresie ostatniego dziesięciolecia → 340 tys. m³)*
- 4) uwzględnieniu prognozowanego rozmiaru potrzeb cięć **posuszu sosnowego** na podobnym do ubiegłorocznego poziomie, z dość prawdopodobną tendencją ich powiększenia; tj. → **115 tys. m³** (→ jest to więcej o ok. 10 tys. m³ od średniorocznego rozmiaru usuwanego posuszu sosnowego w okresie ostatniego dziesięciolecia → 105 tys. m³);
- 5) realizowaniu cięć posuszowych pozostałych, poza sosną i świerkiem gat. iglastych oraz gat. liściastych na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, tj. odpowiednio: → ok. **7 tys. m³** i ok. **57 tys. m³**;
- 6) przyjęciu prognozowanego rozmiaru potrzeb wyróbki złomów i wywrotów w 2019 r. na rocznym przeciętnym poziomie okresu ostatniego 10-lecia w RDLP Katowice, tj. ok. → **560 tys.** (→ jest to o 385 tys. m³ więcej od wielkości minimalnej i o 635 tys. m³ mniej od wielkości maksymalnej usuniętych w 1. roku wiatro- i śniegołomów w okresie lat 2009-2018).

Podsumowując wyżej wymienione czynniki składowe, **wielkość rozmiaru wymuszonych cięć sanitarnych w RDLP Katowice do realizacji w roku 2019 należałoby zakładać na poziomie ok. 940 tys. m³**, w tym:

- ok. 380 tys. m³ → wyróbka posuszu,
- ok. 560 tys. m³ → usuwanie złomów i wywrotów.

zał.: plik

Otrzymują:

DGLP Warszawa, Wydz.O.L.

IBL Warszawa, Zakł.O.L.

RDLP Katowice

ZLG IBL Kraków

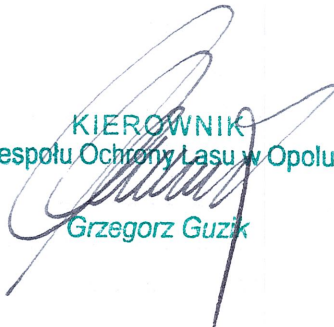
KIEROWNIK
Zespołu Ochrony Lasu w Opolu

Grzegorz Guzik

Tabela 2. Zestawienia nadleśnictw wg zmniejszających się rozmiarów wykonanych cięć sanitarnych, miąższości usuniętego posuszu oraz wyrobionych wywrotów i złomów w RDLP Katowice w 2018 r.

Lp.	Nadleśnictwo	Ogółem cięcia sanitarne (posusz + wiatrołomy) (m ³)
1	Ujsoły	176 728
2	Rudy Raciborskie	125 134
3	Opole	81 915
4	Wista	57 275
5	Ustroń	49 650
6	Prószków	47 408
7	Prudnik	39 989
8	Strzelce Opolskie	38 098
9	Lubliniec	32 906
10	Jeleśnia	31 309
11	Kup	29 197
12	Tułowice	28 958
13	Bielsko	27 966
14	Brzeg	27 739
15	Namysłów	26 999
16	Kluczbork	25 041
17	Turawa	21 202
18	Andrychów	20 385
19	Brynek	19 329
20	Kobiór	19 050
21	Sucha	14 343
22	Zawadzkie	13 478
23	Rudziniec	13 313
24	Olesno	12 567
25	Kłobuck	12 286
26	Koszęcin	12 122
27	Rybnik	12 078
28	Świerklaniec	11 627
29	Węgierska Gorka	10 718
30	Siewierz	10 421
31	Herby	10 281
32	Złoty Potok	8 126
33	Kędzierzyn	6 731
34	Olkusz	5 633
35	Konieczpol	5 168
36	Gidle	4 560
37	Katowice	3 460
38	Chrzanów	2 855
Razem		1 096 045
		100%

Lp.	Nadleśnictwo	Posusz (m ³)
1	Ujsoły	90 644
2	Opole	61 128
3	Wista	35 405
4	Prószków	31 570
5	Strzelce Opolskie	29 152
6	Brzeg	21 364
7	Kup	18 914
8	Tułowice	18 883
9	Ustroń	17 880
10	Prudnik	16 758
11	Jeleśnia	14 706
12	Namysłów	13 203
13	Turawa	9 538
14	Kobiór	8 698
15	Sucha	7 979
16	Kluczbork	7 653
17	Rudy Raciborskie	6 987
18	Bielsko	6 493
19	Węgierska Gorka	5 605
20	Lubliniec	5 180
21	Zawadzkie	4 575
22	Rudziniec	4 547
23	Olesno	4 035
24	Brynek	3 352
25	Świerklaniec	3 348
26	Kędzierzyn	3 184
27	Andrychów	2 255
28	Olkusz	2 199
29	Konieczpol	2 182
30	Kłobuck	2 161
31	Rybnik	2 077
32	Koszęcin	2 047
33	Siewierz	2 000
34	Katowice	1 976
35	Chrzanów	1 311
36	Złoty Potok	1 090
37	Herby	925
38	Gidle	371
Razem		471 377
		43%

Lp.	Nadleśnictwo	Wywroty i złomy (m ³)
1	Rudy Raciborskie	118 147
2	Ujsoły	86 083
3	Ustroń	31 770
4	Lubliniec	27 726
5	Prudnik	23 230
6	Wista	21 871
7	Bielsko	21 473
8	Opole	20 787
9	Andrychów	18 130
10	Kluczbork	17 389
11	Jeleśnia	16 603
12	Brynek	15 976
13	Prószków	15 837
14	Namysłów	13 797
15	Turawa	11 664
16	Kobiór	10 352
17	Kup	10 283
18	Kłobuck	10 125
19	Tułowice	10 075
20	Koszęcin	10 075
21	Rybnik	10 002
22	Herby	9 356
23	Strzelce Opolskie	8 946
24	Zawadzkie	8 903
25	Rudziniec	8 766
26	Olesno	8 532
27	Siewierz	8 420
28	Świerklaniec	8 279
29	Złoty Potok	7 036
30	Brzeg	6 376
31	Sucha	6 364
32	Węgierska Gorka	5 113
33	Gidle	4 189
34	Kędzierzyn	3 546
35	Olkusz	3 433
36	Konieczpol	2 985
37	Chrzanów	1 544
38	Katowice	1 485
Razem		624 668
		57%

Tabela 3. Zestawienia nadleśnictw wg zmniejszających się miąższości usuniętego posuszu sosnowego, posuszu świerkowego i posuszu liściastego w RDLP Katowice w 2018 r.

Lp.	Nadleśnictwo	Posusz sosnowy (m ³)	Lp.	Nadleśnictwo	Posusz świerkowy (m ³)	Lp.	Nadleśnictwo	Posusz liściasty (m ³)
1	Opole	53 484	1	Ujsoły	90 176	1	Brzeg	7 048
2	Prószków	27 351	2	Wiśła	35 342	2	Tułowice	5 847
3	Strzelce Opolskie	23 340	3	Ustroń	16 495	3	Opole	5 402
4	Kup	16 070	4	Jeleśnia	14 334	4	Strzelce Opolskie	4 151
5	Brzeg	13 324	5	Prudnik	9 393	5	Prudnik	3 651
6	Namysłów	9 149	6	Bielsko	6 056	6	Kobiór	3 245
7	Tułowice	9 045	7	Sucha	5 763	7	Prószków	2 609
8	Turawa	7 279	8	Węgierska Gorka	5 562	8	Rudy Raciborskie	2 507
9	Kluczbork	4 963	9	Tułowice	3 817	9	Namysłów	2 185
10	Kobiór	4 471	10	Opole	2 108	10	Kędzierzyn	2 085
11	Rudy Raciborskie	4 179	11	Strzelce Opolskie	1 508	11	Kluczbork	1 828
12	Lubliniec	3 649	12	Świerklaniec	1 469	12	Kup	1 811
13	Olesno	3 134	13	Prószków	1 442	13	Rudziniec	1 420
14	Zawadzkie	2 940	14	Siewierz	1 137	14	Turawa	1 308
15	Rudziniec	2 127	15	Andrychów	1 023	15	Sucha	1 266
16	Prudnik	2 080	16	Olkusz	1 013	16	Ustroń	1 152
17	Świerklaniec	1 485	17	Namysłów	991	17	Brynek	1 125
18	Kłobuck	1 420	18	Brzeg	938	18	Katowice	1 082
19	Konieczpol	1 312	19	Brynek	909	19	Zawadzkie	1 070
20	Rybnik	1 198	20	Turawa	896	20	Lubliniec	1 049
21	Koszęcin	1 069	21	Kup	887	21	Andrychów	817
22	Olkusz	997	22	Kobiór	881	22	Koszęcin	517
23	Kędzierzyn	946	23	Rudziniec	859	23	Olesno	513
24	Złoty Potok	882	24	Kluczbork	698	24	Kłobuck	481
25	Chrzanów	851	25	Zawadzkie	548	25	Konieczpol	464
26	Katowice	719	26	Lubliniec	439	26	Rybnik	413
27	Brynek	619	27	Koszęcin	434	27	Świerklaniec	372
28	Herby	490	28	Rybnik	417	28	Siewierz	336
29	Siewierz	488	29	Konieczpol	389	29	Herby	332
30	Gidle	305	30	Olesno	351	30	Chrzanów	304
31	Andrychów	144	31	Kłobuck	194	31	Bielsko	294
32	Ustroń	119	32	Katowice	156	32	Jeleśnia	226
33	Sucha	57	33	Chrzanów	116	33	Olkusz	175
34	Bielsko	41	34	Kędzierzyn	111	34	Ujsoły	147
35	Węgierska Gorka	5	35	Złoty Potok	103	35	Złoty Potok	93
36	Jeleśnia	2	36	Herby	96	36	Gidle	53
37	Wiśła	0	37	Rudy Raciborskie	87	37	Wiśła	26
38	Ujsoły	0	38	Gidle	13	38	Węgierska Gorka	20
Razem		199 733	Razem		207 151	Razem		57 427
		42%			44%			12%

Razem posusz so, św w 2018 r. (m3)	406 883
Posusz iglasty pozostały (bez so, św) w 2018 r. (m3)	7 067
Ogółem posusz iglasty w 2018 r. (m3)	413 950
Posusz ogółem, iglasty i liściasty w 2018 r. (m3)	471 377

Tabela 6. Zestawienia nadleśnictw wg zmniejszającej się miąższości usuniętego posuszu, wywrotów i złomów zasiedlonych/opuszczonych (PZ,PO,WZ,WO,ZZ,ZO) przez szkodniki wtórne w RDLP Katowice w 2018 r. (→ sosna i świerk)

Lp.	Nadleśnictwo	sosna	
		miąższość (PZ,PO,WZ, WO,ZZ,ZO) (m3)	udział w CS (%)
1	Opole	11 868	18%
2	Strzelce Opolskie	7 949	29%
3	Kobiór	6 105	56%
4	Namysłów	4 595	27%
5	Kluczbork	4 382	28%
6	Olesno	4 172	46%
7	Rudy Raciborskie	2 881	3%
8	Lubliniec	2 347	9%
9	Kup	2 239	10%
10	Koszęcin	2 181	29%
11	Tułowice	1 872	13%
12	Brzeg	1 839	11%
13	Kłobuck	1 615	26%
14	Herby	1 604	23%
15	Prószków	1 514	4%
16	Rybnik	1 440	21%
17	Zawadzkie	928	10%
18	Kędzierzyn	905	37%
19	Brynek	901	7%
20	Prudnik	885	9%
21	Chrzanów	614	38%
22	Gidle	568	25%
23	Złoty Potok	482	8%
24	Turawa	460	3%
25	Siewierz	438	10%
26	Rudziniec	325	5%
27	Olkus	178	9%
28	Świerkianiec	169	3%
29	Katowice	111	10%
30	Ustroń	100	3%
31	Konieczpol	14	1%
32	Andrychów	6	0%
33	Bielsko	1	0%
34	Jeleśnia	0	0%
35	Sucha	0	0%
36	Węgierska Gorka	0	0%
37	Wisła	0	0%
38	Ujsoły	0	0%
Razem		65 687	14%

Lp.	Nadleśnictwo	świerk	
		miąższość (PZ,PO,WZ, WO,ZZ,ZO) (m3)	udział w CS (%)
1	Ujsoły	119 956	69%
2	Wisła	37 450	68%
3	Ustroń	17 912	54%
4	Jeleśnia	14 577	58%
5	Prudnik	7 073	50%
6	Sucha	4 881	59%
7	Bielsko	3 234	23%
8	Węgierska Gorka	2 448	29%
9	Tułowice	1 114	22%
10	Kobiór	910	70%
11	Opole	880	39%
12	Namysłów	748	60%
13	Kluczbork	633	54%
14	Brynek	603	38%
15	Koszęcin	575	55%
16	Siewierz	454	28%
17	Lubliniec	312	23%
18	Olkus	304	24%
19	Rybnik	281	34%
20	Świerkianiec	281	13%
21	Olesno	224	47%
22	Kłobuck	170	41%
23	Strzelce Opolskie	162	9%
24	Zawadzkie	96	9%
25	Kędzierzyn	93	74%
26	Chrzanów	86	51%
27	Katowice	84	52%
28	Herby	83	16%
29	Kup	61	6%
30	Rudziniec	60	4%
31	Rudy Raciborskie	56	3%
32	Prószków	38	2%
33	Złoty Potok	36	24%
34	Andrychów	34	1%
35	Brzeg	23	2%
36	Turawa	17	1%
37	Gidle	15	59%
38	Konieczpol	0	0%
Razem		215 961	58%

Ogółem CS sosna	477 281
-----------------	---------

Ogółem CS świerk	369 887
------------------	---------